

Котенко К. Г.

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є.

Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

Науковий керівник – Медведь О. В., канд. філос. наук, доцент,

доцент кафедри документознавства та української мови

СТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ТЕХНІЧНИХ ПОНЯТЬ

Сучасна українська термінологічна лексика є особливою підсистемою у складі лексичної системи сучасної української літературної мови. За останні роки у лінгвістиці спостерігається стрімке зростання інтересу до текстів технічного спрямування, що призводить до необхідності їх дослідження у світлі постійного розвитку термінології.

Термінологія – це нагромадження термінологічної лексики певної галузі науки, техніки, професії, які не піддані процесу наукового осмислення

За допомогою термінологічної лексики ми можемо точно та чітко висловлювати свої думи та передавати інформацію про предмети, процеси, явища та інші об'єкти певної галузі знань. Термінологічна лексика забезпечує зрозумілість та точність мовлення, що є дуже важливим в певних професійних галузях, таких як наука, техніка, медицина та інші.

Термін – одиниця та основа певної галузевої терміносистеми, що використовується для позначення конкретного поняття в різних галузях знань, тобто термін є дефініцією певного об'єкту, явища, процесу у термінологічній системі, в межах якої він виконує відповідні функції.

Терміном технічної сфери є мовна одиниця, яка у всіх своїх значеннях чи в частині значень точно виражає спеціальне поняття, має закріплене дефініцією термінологічне значення відповідної галузі, входить до терміносистеми технічної сфери як невід'ємний її терміноелемент.

Характерною рисою технічної терміносистеми є варіантність. Це наявність у термінологічній системі декількох синонімічних чи етимологічних варіантів терміна, які позначають єдине поняття. Причиною виникнення

термінологічної варіантності є історичний розвиток науки та сучасною тенденцією до використання англійських адаптованих термінів.

Морфологічний спосіб термінотворення базується на змінюванні слова за допомогою морфем, що можуть відображати категорії числа, роду, відмінка та інші граматичні категорії. Наприклад, в терміні «тепловізор» морфема «візор» показує на прилад для спостереження, а морфема «тепло» вказує на його призначення – детектування теплових випромінювань, слово «електро» може служити базовим словом для утворення терміну «електроніка», що означає науку про електричні схеми і пристрої. До морфологічного способу входять такі засоби: суфіксація, префіксально-суфіксальний, словоскладання.

Синтаксичний спосіб термінотворення включає в себе створення нових термінів шляхом поєднання декількох слів у складні сполучення. Наприклад, термін «високовольтна лінія» складається зі слів «високовольтний» та «лінія», і означає систему електричних проводів, яка передає високу напругу. Цей спосіб використовується, зокрема, для утворення термінів, які описують складні процеси або системи. Наприклад, термін «автоматизована система керування контейнерними пунктами» складається з трьох компонентів, кожен з яких відображає певну характеристику цієї системи. До синтаксичного способу входять різноманітні поєднання частин мови як: іменник, прикметник, прийменник.

У цілому, структурно-семантичні особливості технічних термінів є складним та розгалуженим питанням, яке вимагає ретельного вивчення й аналізу. Знання термінології є важливим для ефективного спілкування та роботи в технічній галузі, тому вивчення термінів та їхніх структурно-семантичних особливостей є необхідною умовою професійного розвитку технічних фахівців.